

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 283

van **PETER VAN ROMPUY**

datum: 30 maart 2020

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Nalatenschappen - Beleggingsfondsen

Het valt voor dat een nalatenschap ook aandelen bevat.

Tot voor 2013 diende de waarde van aandelen in de nalatenschap te worden begroot op datum van het overlijden, terwijl op het ogenblik dat de erfgenamen de aandelen effectief in handen kregen, de waarde mogelijks al aanzienlijk minder was. Zeker in het beursklimaat tijdens en na de financiële crisis van 2008-2009 kwam het voor dat de erfbelasting die men diende te betalen, hoger lag dan die op basis van de waarde die de aandelen nog hadden op het ogenblik van de effectieve verdeling.

Precies om dergelijke situaties te vermijden zijn in Vlaanderen sinds 1 januari 2013 de regels voor de waardering van beursgenoteerde aandelen in een nalatenschap versoepeld (van toepassing op nalatenschappen die zijn opengevallen na 30 juli 2011). De waardering in de aangifte van nalatenschap moet voortaan gebaseerd zijn op de officiële maandkoersen van de prijscourant (een maandelijks gepubliceerd overzicht van alle beursgenoteerde aandelen en obligaties met opgave van hun gemiddelde koers de voorafgaande maand). Erfgenamen kunnen dan - afhankelijk van wat het interessantst is - kiezen voor de prijscourant van de maand volgend op deze van het overlijden, of die van de drie daaropvolgende maanden.

Een gelijkaardige regeling geldt voor effecten genoteerd op buitenlandse beurzen. Er bestaat geen gelijkaardige regeling voor beleggingsfondsen die uiteraard ook in grote mate aandelen kunnen omvatten.

1. Wat is de reden dat beleggingsfondsen geen onderdeel uitmaken van deze regeling?
2. Zal de bestaande regeling voor aandelen worden uitgebreid tot beleggingsfondsen voor nalatenschappen die dit jaar zijn opengevallen? Waarom wel/niet?

ANTWOORD

op vraag nr. 283 van 30 maart 2020

van **PETER VAN ROMPUY**

Vooreerst wil ik, om verwarring te voorkomen, de (wijzigingen in de) regelgeving aangaande de waardering van financiële instrumenten in het kader van nalatenschappen in de juiste context plaatsen.

In de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger worden verschillende data aangehaald, die telkens betrekking hebben op een aanpassing van artikel 21 van het Wetboek van Successierechten:

- Bij de wijziging die sinds 1 januari 2013 van toepassing was, werd de keuzemogelijkheid van de prijscourant van vier maanden beperkt tot drie maanden. Achterliggende reden hiervoor was dat de indieningstermijn met een maand verkort werd voor nalatenschappen die openvielen vanaf 1 augustus 2012.
- De wijziging die voor nalatenschappen na 30 juli 2011 van toepassing was, gebeurde bij decreet van 8 juli 2011 houdende diverse fiscale en financiële bepalingen. Hierbij werd een gelijkaardige regeling voorzien voor effecten die verhandeld werden op *buitenlandse* gereglementeerde markten of *buitenlandse* multilaterale handelsfaciliteiten (MTF's) als de regeling die reeds bestond voor effecten op *Belgische* gereglementeerde markten en *Belgische* multilaterale handelsfaciliteiten: de waarde werd bepaald aan de hand van de gemiddelde (slot)koers gedurende de maand van het overlijden, maar de aangevers konden zich ook beroepen op de gemiddelde (slot)koers van een van de drie maanden volgend op het overlijden. De aangevers moesten kijken naar de koersinformatie beschikbaar in de gespecialiseerde geschreven pers en/of in gespecialiseerde elektronisch raadpleegbare bronnen. Achterliggende reden hiervoor was dat de Europese Commissie van oordeel was dat het verschil in behandeling (opgenomen in de Waalse regeling, maar deze was gelijkaardig aan de Vlaamse regeling) strijdig was met de vrijheid van kapitaalverkeer.

Ongeacht deze historische wijzigingen is op dit ogenblik, voor wat Vlaanderen betreft, het artikel 2.7.3.3.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF) van toepassing. Dat artikel bepaalt onder meer dat beursgenoteerde financiële instrumenten moeten worden aangegeven voor hun beurswaarde. De aangevers hebben daarbij de keuze uit drie mogelijke tijdstippen voor het bepalen van deze beurswaarde, nl.:

- de datum van het overlijden;
- de datum één maand na het overlijden;
- de datum twee maanden na het overlijden.

Er kan slechts één tijdstip worden gekozen voor alle aan te geven beurswaarden. Indien er op de gekozen datum geen notering is voor (sommige van) de aan te geven financiële instrumenten, geldt als aan te geven waarde de beurswaarde op de eerstvolgende dag waarop er wel een notering is.

Om de Vlaamse Belastingdienst toe te laten te controleren of de correcte beurswaarde is aangegeven, moet in de aangifte de door de aangevers geraadpleegde bron worden vermeld (gespecialiseerde pers, website, ...).

Voor niet-beursgenoteerde financiële instrumenten geldt de algemene regel: ze moeten worden aangegeven voor hun verkoopwaarde op datum van het overlijden.

Voor de definitie van "financieel instrument" wordt verwezen naar de opsomming in artikel 2, 1° van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten.¹ De "financiële instrumenten" omvatten dus een ruime waaier aan beleggingen. De rechten van deelneming in collectieve beleggingen (waarnaar de Vlaamse volksvertegenwoordiger met de term "beleggingsfonds" vermoedelijk verwijst) zijn opgenomen in deze lijst en volgen dus de waarderingsregel zoals voorzien in art. 2.7.3.3.2 VCF.

Welke uitbreiding dan nog precies gevraagd wordt, is bijgevolg niet duidelijk.

¹ Artikel 2, 1° van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten:

"financieel instrument; elk instrument dat tot één van de volgende categorieën behoort:

- a) effecten;
- b) geldmarktinstrumenten;
- c) rechten van deelneming in instellingen voor collectieve belegging;
- d) opties, futures, swaps, rentetermijn-contracten en andere derivatencontracten die betrekking hebben op effecten, valuta, rentevoeten of rendementen, emissierechten, of andere afgeleide instrumenten, financiële indexen of maatstaven en die kunnen worden afgewikkeld door middel van materiële aflevering of in contanten;
- e) opties, futures, swaps, termijncontracten en andere derivatencontracten die betrekking hebben op grondstoffen en in contanten moeten of mogen worden afgewikkeld naar keuze van één van de partijen (tenzij de reden het in gebreke blijven is of een andere gebeurtenis die beëindiging van het contract tot gevolg heeft);
- f) opties, futures, swaps en andere derivatencontracten die betrekking hebben op grondstoffen en kunnen worden afgewikkeld door middel van materiële levering, mits zij worden verhandeld op een gereguleerde markt, een MTF ("multilateral trading facility") of een OTF ("organised trading facility"), met uitzondering van voor de groothandel bestemde energieproducten die zijn verhandeld op een OTF die door middel van materiële levering moeten worden afgewikkeld;
- g) andere, niet in f) vermelde opties, futures, swaps, termijncontracten en andere derivatencontracten die betrekking hebben op grondstoffen, die kunnen worden afgewikkeld door middel van materiële levering en niet voor commerciële doeleinden bestemd zijn, en die de kenmerken van andere afgeleide financiële instrumenten hebben;
- h) afgeleide instrumenten voor de overdracht van het kredietrisico;
- i) financiële contracten ter verrekening van verschillen ("contracts for differences");
- j) opties, futures, swaps, rentetermijncontracten en andere derivatencontracten met betrekking tot klimaatvariabelen, vrachttarieven, inflatiepercentages of andere officiële economische statistieken, en die contant moeten, of, op verzoek van één der partijen, kunnen worden afgewikkeld (tenzij de reden het in gebreke blijven is of een andere gebeurtenis die beëindiging van het contract tot gevolg heeft), alsmede andere derivatencontracten met betrekking tot activa, rechten, verbintenissen, indices en maatregelen dan die vermeld in het 1° die de kenmerken van andere afgeleide financiële instrumenten bezitten, waarbij inzonderheid in aanmerking wordt genomen of zij op een gereguleerde markt, een MTF of een OTF worden verhandeld;
- k) emissierechten;
- l) andere waarden of rechten aangeduid door de Koning op advies van de FSMA ("Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten") en de (Nationale) Bank (van België), in voorkomend geval voor de toepassing van de bepalingen die Hij aanwijst."